

בבית המשפט המחוזי

בתל-אביב

בעניין:

ת.א.

בש"א

אפי בסט, ת.ז. 017217274

מרח' הנחשול 42, ראשון-לציון,

המבקש

ע"י ב"כ עו"ד יוחי גבע ואו אמיר ישראלי,
מדרך ז'בוטינקי 5 (בית אבגד), רמת-גן, 52520
טל: 03-7518477, פקס: 03-7518635

- נגד -

יוניליוור ישראל מזון בע"מ, ח.פ. 512665399

מדרך יוליוס סימון 52, ת"ד 707, חיפה, 31006

המשיבה

בקשה לאישור תובענה ייצוגית

המבקש מתכבדת בזאת להגיש לבית המשפט הנכבד, בד בבד עם הגשת התביעה המתוקנת העיקרית בתיק דנן ("התביעה"), בקשה לאישור התביעה כייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").

- כתב התביעה המתוקן מצ"ב כנספח "א" לבקשה זו.

- תצהיר המבקש, מר אפי בסט מצ"ב כנספח "ב" לבקשה זו.

א. מבוא:

1. תביעה זו – והבקשה לאשרה כייצוגית – עניינה במקרה בוטה של הטעיה צרכנית.
 2. מסתבר, כי המשיבה, ייצרה ומכרה משך שנים אחדות, את מוצרי הדגנים "עוגי שוקו", "קוקומן חום לבן" ו"קורנפלקס" (להלן, יחדיו: "המוצרים") עת ציינה בטבלת הערכים התזונתיים, סימון מטעה, המלמד כי המוצרים אוחזים כ"א בהתאמה לעניינו, בכמות סוכרים, אחוזי שומן ונתרן – נמוכים, וכן בכמות סיבים תזונתיים גבוהה - בה בעת, שבפועל, אחוז המוצרים, באחוזים גבוהים יותר של סוכרים, שומן ונתרן, ובאחוזים נמוכים יותר של סיבים תזונתיים.
 3. במוצר עוגי שוקו, הצהירה המשיבה בעבר, כי המוצר אוחז 20.7 גרם סוכרים ל-100 גרם מוצר, ועודה מצהירה על האריזה כי המוצר אוחז 6.4 גרם שומן ל-100 גרם – עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, הרי שהמוצר, דווקא אוחז ב-40.7 גרם ל-100 גרם סוכרים ו-9.4 גרם ל-100 גרם שומן.
 4. עוד הוברר, כי במוצר קוקומן חום לבן, הצהירה המשיבה ועודה עושה כן, כי המוצר אוחז ב-32 גרם ל-100 גרם סוכרים, ב-5.4 גרם ל-100 גרם סיבים תזונתיים, וב-272 מ"ג ל-100 גרם נתרן, עת עפ"י אותן בדיקות, המוצר דווקא אוחז 40.1 גרם ל-100 גרם סוכרים, 3.6 גרם ל-100 גרם סיבים תזונתיים וב-320 מ"ג ל-100 גרם נתרן.
 5. בנוסף נלמד, כי במוצר קורנפלקס (של אלופים), הצהירה המשיבה, כי המוצר אוחז ב-0.2 גרם שומן ל-100 גרם וב-4.5 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם, בה בעת כי עפ"י הבדיקות דלעיל, עולה, כי המוצר דווקא אוחז ב-1.8 גרם שומן ל-100 גרם וב-1.8 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם.
 6. בשנים האחרונות, החלו הצרכנים בעולם ובישראל, לרכוש ולצרוך, מוצרי מזון בריאים יותר, וככל שהמודעות עולה, כך מוציאים הצרכנים כסף רב יותר, בגין רכישת מזון בריא יותר. מזון בריא, נחשב כמזון העשיר בסיבים תזונתיים, מיחד, ומאידך, שאינו מכיל, בין היתר, כמות גדולה של סוכרים, שומנים ונתרן.
 7. סיבים תזונתיים הם מעין שלד של כל צמח, הם נמצאים בעלים, בגבעולים, בפירות, בשורשים ובזרעים של הצמחים ומקנים לחלקי הצמח צורה וקשיחות. סיבים תזונתיים נמצאים ברוב סוגי המזונות הצמחיים - חיטה מלאה ומוצרים העשויים ממנה, אורז לא מעובד, גריסים למיניהם, כוסמת, שיבולת שועל, קטניות, ירקות, פירות, שורשים.
- בסוף שנות ה-60 שני חוקרים אמריקנים - ברקייט וטראואל, בלי קשר ביניהם, נסעו לאפריקה כדי לחקור עובדות מדהימות למדי - למה שכיחות מחלות כמו מחלות לב וכלי דם, אטרוסקלרוזיס ויתר לחץ דם מצד אחד וסרטן המעי הגס ומחלות מעיים מצד שני, נמוכה מאוד בשבטים האפריקאיים. לאחר חודשים ארוכים של מחקר, שני החוקרים הגיעו למסקנה הדומה, שאחת הסיבות המשמעותיות לכך היא שימוש במזון לא מעובד, המכיל כמויות גדולות של סיבים תזונתיים.
- מאז נושא הסיבים וחשיבותם עלה לכותרות והפך לנושא מחקר במרכזים רבים בעולם. כיום חושבים שהגדלת כמות הסיבים התזונתיים בתפריט משפרת את הבריאות, עוזרת במניעת השמנה, ומיטיבה בטיפול ובמניעת מחלות כמו טחורים, עצירות, סרטן במעי הגס, דיברטיקולוזיס, סוכרת, יתר לחץ דם, השמנה, רמה גבוהה של כולסטרול בדם ועוד.

8. בסוכר לבן אין מרכיבי תזונה. קמח לבן הוא מעובד, עמילן לא טבעי. אלה אינם נחשבים למזון, הם אינם מזינים את הגוף. הם נקראים פחמימות פשוטות. גם אם הם מתעכלים בגוף והופכים לגלוקוזה, התהליך הוא שונה מאשר לאכול תפוח או תפוח-אדמה. זה משום שתפוח אינו הופך למולקולות מופרדות של גלוקוזה. מרכיבי תזונה אחרים וגורם-שותף (co-factor) קיימים, והם נחוצים כדי שהגוף יוכל לנצל גלוקוזה: אנזימים, ויטמינים ומינרלים.

סוכר לבן וקמח זקוקים לאנזימים, ויטמינים, מינרלים ואינסולין מהגוף בשביל לפעול. כשאנו אוכלים פחמימות מזוקקות אנו גורמים לגירוי בגוף. בתגובת שרשרת הגוף משתמש במאגרים הפנימיים שלו ומנסה להגן על עצמו. כשאנו אוכלים פחמימות מזוקקות אנו לא מזינים, אלא מזיקים לגוף.

כל האנזימים ומרכיבי תזונה אחרים אינם קיימים בסוכר ובקמח לבן. מה שמתקבל הם פחמימות סינתטיות מעשה ידי אדם, שאינם מופיעים באף מקום בטבע. הגוף מתייחס אליהם כאל חומר זר.

דרך אחרת להבין את זה היא: כאשר פחמימות מורכבות מתעכלות בגוף מקבלים מולקולות של גלוקוזה שנספגות בקלות. כאשר פחמימות מזוקקות (פשוטות) מתחילות לתסוס בגוף בגלל שקשה לעכל אותם, התוצאה שמתקבלת היא אלכוהול, מים ודו-תחמוצת הפחמן. חוץ ממים נשאר פסולת בגוף. בנוסף לפסולת שפחמימות פשוטות יוצרות בגוף הן מעלות את רמת הגלוקוזה בדם באופו בלתי מאוזן, יתר על הנחוץ. זוהי הבעיה החמורה ביותר בצריכת סוכר: כמות הגלוקוזה הטהורה שמציפה את הדם.

9. לכל ידוע, כי תצרוכת גבוהה של שומנים אינה מטיבה עם הבריאות, לא כל שכן עם הגיזרה, והשומן הרווי, גורם לעלייה ברמת הכולסטרול הכללית בגוף, ובמיוחד לעלייה ב-LDL (הכולסטרול הרע), וידוע לכל, כי יש קשר בין שומן רווי לבין שכיחות גבוהה של מחלות לב וכלי-דם. ככל שכמות השומנים גבוהה יותר, כך גם כמות השומן הרווי.

10. נתרן גורם לצבירת נוזלים בגוף, המעלה את נפח הדם ודורשת מהלב פעולת שאיבה מאומצת יותר כדי לדחוף את הדם דרך העורקים. עם הזמן, מצב זה עלול לגרום לעליית לחץ הדם. זו פוגעת בדופנות העורקים, גורמת להם רגישות לטרשת עורקים ומעלה את הסיכון לאירועי לב ומוח. סכנה זו קיימת גם אם אין היסטוריה משפחתית של יתר לחץ דם. עלייה קטנה ומתמשכת בלחץ הדם, אפילו בטווח הבריאה, מעלה את הסיכון להתקף לב ולאירוע מוח. ממחקר שהתפרסם בבריטניה בשנת 2001 עולה שאצל אנשים בעלי לחץ דם תקין יש קשר בין כמות המלח הנצרכת לבין עובי דופן החדר השמאלי של הלב. דופן מתעבה עשויה לסמן את תחילת העלייה בלחץ הדם.

נתרן פועל בגוף בשיתוף אשלגן. עודף נתרן בדם יגרום ליתר לחץ דם, ואשלגן עשוי לתקן את המאזן. אשלגן מצוי ברוב סוגי הירקות, כמו כן בתפוזים ובננות, מלון, אבטיח, כל סוגי הקטניות והעדשים, אפונה, כל מוצרי החיטה המלאה ופירות יבשים. הקפדה לאורך זמן על תפריט דל במלח ועשיר בירקות חיים היא אחד האמצעים למניעת יתר לחץ דם. צריכת שומנים מועטה ופעילות גופנית סדירה מסייעות גם הן לעניין.

מלבד עליית לחץ הדם, צריכת יתר של נתרן גורמת להצטברות נוזלים בגוף ועלולה לגרום לבצקת (למשל בנשים הרות). ממחקרים אחרים עולה קשר אפשרי בין צריכת נתרן לאוסטיאופורוזיס. משערים שהנתרן מפחית את כמות הסיידן שהגוף אוגר וכך מפחית את צפיפות העצם, דבר שמעמיד את האדם לסיכון גבוה לשברים. יש גם הטוענים שצריכת רמות גבוהות של נתרן עלולה לגרום לאנשים בריאים לפתח נטייה לבעיות בקיבה - להזיק לדופנות הקיבה ולגרום להן רגישות למחלות קיבה.

לכן, צמצום כמות הנתרן בתזונה הוא אמצעי לרפואה מונעת, שעשוי להועיל לכל הגוף למשך השנים הבאות. המלחת המזון היא עניין של הרגל. כדאי להפחית בהדרגה את כמות המלח שאנו צורכים במזון. ניווכח שאנו מרגישים את טעמם האמיתי של המזונות ולא את כמות המלח שבהם.

11. המבקש, הינו צרכן של המוצרים - מזה שנים אחדות. המבקש רוכש המוצרים, והוא ובני ביתו, צרכו את המוצרים.

12. בכל התקופות, בהן רכש וצרך המבקש את אריזות הדגנים, הרי שעל אריזתם, משך שנים, היה רשום בטבלת הסימון התזונתי, כי אוחזים המה בכמות סוכרים ו/או שומנים ו/או נתרן, שנחזים להיות אחוזים נמוכים יחסית ובכמות של סיבים תזונתיים הנחזים להיות גבוהה יחסית וכדלהלן:

א. "עוגי שוקו" – 20.7 גרם סוכרים ל-100 גרם ו-6.4 גרם שומן ל-100 גרם. מבואר בזה, כי לפני זמן מה, הפסיקה המשיבה מלציין את כמות הסוכרים ל-100 גרם על אריזת המוצרים, אך כאמור טרם כך, ציינה גם ציינה.

ב. "קקומן חום לבן" – 32 גרם סוכרים ל-100 גרם מוצר, 5.4 סיבים תזונתיים ל-100 גרם ו-272 מ"ג נתרן ל-100 גרם.

ג. "קרונפלקס (של אלופים)" – 0.2 גרם שומן ל-100 גרם ו-4.5 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם.

13. לתדהמתו, ביום 17.5.09, קרא המבקש בעיתון האלקטרוני YNET, כי בבדיקות מעבדתיות שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, עולה כי הסימון התזונתי אותו סימנה המשיבה על המוצרים, היה והינו מוטעה, וכי בפועל, המוצרים אוחזים (כ"א בהתאמה) באחוזי שומן גבוהים יותר, בכמות סוכרים פשוטים גבוהה יותר ובכמות נתרן גבוהה יותר, ואילו בכמות סיבים תזונתיים נמוכה יותר – משסומן ו/או המסומן על אריזות המוצרים וכדלהלן:

א. "עוגי שוקו" – 40.7 גרם סוכרים ל-100 גרם במקום 20.7 גרם סוכרים ל-100 גרם כפי שסומן בעבר, 9.4 גרם שומנים ל-100 גרם במקום 6.4 גרם שומן ל-100 גרם כפי המסומן.

ב. "קקומן חום לבן" – 40.1 גרם סוכרים ל-100 גרם במקום 32 גרם סוכרים ל-100 גרם מוצר כפי המסומן, 3.6 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם במקום 5.4 סיבים תזונתיים ל-100 גרם כפי המסומן, ו-320 מ"ג נתרן ל-100 גרם במקום 272 מ"ג נתרן ל-100 גרם כפי המסומן.

ג. "קרונפלקס (של אלופים)" – 1.8 גרם שומן ל-100 גרם במקום 0.2 גרם שומן ל-100 גרם כפי המסומן, ו-1.8 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם במקום 4.5 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם.

14. מצב דברים זה אין לקבל: על ביהמ"ש הנכבד להוקיע סוג חמור וחסר תקדים זה של הטעיית צרכנים, ולהורות למשיבה לפצות את ציבור לקוחותיה בערכו של מחיר כל מוצר ומוצר, וכן בגין הפגיעה באוטונומיה של הרצון.

אך זה כללם של דברים ולהלן פירוטם:

ב. הצדדים

15. המשיבה, חברה פרטית, הינה בין שאר עיסוקיה יצרנית דגני בוקר לילדים ומבוגרים.

- דף פרטי המשיבה מצ"ב כנספח "ג" לבקשה זו.

16. המבקש, הינו צרכן של המוצרים נשוא תובענה זו, המיוצרים ע"י המשיבה מזה שנים רבות, ובכלל זאת "עוגי שוקו", "קוקומן חום לבן" ו"קורנפלקס של אלופים" (להלן: "שלושת סוגי האריזות נשוא ההטעיה").

ג. רקע עובדתי

17. המבקש, רכש והשתמש מזה שנים אחדות במוצרים דלעיל.

18. כאשר רכש המבקש את אריזות המוצרים דלעיל, עשה זאת בשים לב לפרטים המצויינים על גבי האריזה, ובכלל זאת ובראשית, דבר תכולת השומן, הנתרן, הסוכרים והסיבים התזונתיים במוצרים.

19. על גבי אריזות המוצר "עוגי שוקו" אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין בעבר כי תכולת הסוכרים הנה – 20.7 גרם ל- 100 גרם מוצר. סימון זה הושמט לפני זמן מה. כמו כן צויין תמיד כי תכולת השומן הנה 6.4 גרם ל- 100 גרם מוצר

- תמונות המוצר "עוגי שוקו" מצ"ב כנספח "ד" לבקשה זו.

20. על גבי אריזות המוצר "קוקומן חום לבן" אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין כי תכולת הסוכרים הנה – 32 גרם ל- 100 גרם מוצר, כי תכולת הסיבים התזונתיים הנה 5.4 גרם ל- 100 גרם מוצר וכי תכולת הנתרן הנה 272 מ"ג ל- 100 גרם מוצר.

- תמונות המוצר "קוקומן חום לבן" מצ"ב כנספח "ה" לבקשה זו.

21. על גבי אריזות המוצר "קורנפלקס של אלופים" אותם רכש המבקש, ללא יוצא מן הכלל, צויין כי תכולת השומן הנה – 0.2 גרם ל- 100 גרם מוצר וכי תכולת הסיבים התזונתיים הנה 4.5 גרם ל- 100 גרם מוצר.

- תמונות המוצר "קורנפלקס של אלופים" מצ"ב כנספח "ו" לבקשה זו.

22. לתדהמת המבקש, ביום 17.5.09, קרא הוא בעיתון האלקטרוני YNET, כי בבדיקות מעבדתיות שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, עולה כי הסימון התזונתי אותו סימנה המשיבה על המוצרים, היה והינו מוטעה, וכי בפועל, המוצרים אוחזים (כ"א בהתאמה) באחוזי שומן גבוהים יותר, בכמות סוכרים פשוטים גבוהה יותר ובכמות נתרן גבוהה יותר, ואילו בכמות סיבים תזונתיים נמוכה יותר – משסומן ואו המסומן על אריזות המוצרים וכדלהלן:

ד. "עוגי שוקו" – 40.7 גרם סוכרים ל-100 גרם במקום 20.7 גרם סוכרים ל-100 גרם כפי שסומן בעבר, 9.4 גרם שומנים ל-100 גרם במקום 6.4 גרם שומן ל-100 גרם כפי המסומן.

ה. "קוקמן חום לבן" – 40.1 גרם סוכרים ל-100 גרם במקום 32 גרם סוכרים ל-100 גרם מוצר כפי המסומן, 3.6 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם במקום 5.4 סיבים תזונתיים ל-100 גרם כפי המסומן, ו-320 מ"ג נתרן ל-100 גרם במקום 272 מ"ג נתרן ל-100 גרם כפי המסומן.

ו. "קרונפלקס (של אלופים)" – 1.8 גרם שומן ל-100 גרם במקום 0.2 גרם שומן ל-100 גרם כפי המסומן, ו-1.8 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם במקום 4.5 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם.

23. האגודה לבריאות הציבור, הינה עמותה (מלכ"ר) שנוסדה בידי אנשי משרד הבריאות בשנת 1972. תפקידיה העיקריים היו במשך השנים גיוס תרומות, העסקת עובדים ופיתוח פרויקטים חדשניים בתחום הבריאות. בין הפרויקטים הרבים שהאגודה פיתחה ניתן לציין את קידום של חוקי סיעוד ונכות עבור המוסד לביטוח לאומי, פיתוח השירותים הקהילתיים לבריאות הנפש ותחום הטיפול בנפגעי סמים ברחבי הארץ, פיקוח ווטרינרי חימוני על מפעלי בשר, ניהול המרכז הלאומי להשתלות, פיתוח הבקרה על מכשירים רפואיים ועוד.

לאגודה חזון של קידום איכות החיים על פי שלשה עקרונות: איכות, שוויון ויעילות בתחומי הבריאות והרווחה. לשם מימוש חזון זה האגודה מפתחת שירותים בשלשה אפיקים: שירותי מניעה וטיפול ברמת הקהילה, פיקוח והכוונה בתחומי יצור שונים עם דגש על תחום המזון והתזונה ושירותי שיקום תעסוקתיים.

- בטאון האגודה לבריאות הציבור מצ"ב בנספח "ז" לבקשה זו.

24. כאמור, בעיתון האלקטרוני פורסמו תוצאות הבדיקות שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, וכדלהלן:

ממצאי דגני תלמה						
רכיב תזונה (גרם)	עוגי שוקו	קוקמן	אלופים			
	הצהרת תלמה מעבדה	ממצאי מעבדה	הצהרת תלמה מעבדה	ממצאי מעבדה	הצהרת תלמה מעבדה	ממצאי מעבדה
	100-ל(גרם)	100-ל(גרם)	100-ל(גרם)	100-ל(גרם)	100-ל(גרם)	100-ל(גרם)
סוכרים פשוטים	20.7	40.7	32	40.1	לא מוצהר	9.7
שומן	6.4	9.4	נמצאה התאמה	נמצאה התאמה	0.2	1.8
סיבים תזונתיים	חריגה מותרת (20%)	חריגה מותרת (20%)	5.4	3.6	4.5	1.8
נתרן	נמצאה התאמה	נמצאה התאמה	0.272	20.32 פי 2 מהסטנדרט האירופי)	נמצאה התאמה	נמצאה התאמה

25. עוד נכתב בחשיפה, כי :

"החוקרים בדקו את רכיבי התזונה הכוללים סוכרים פשוטים, שומן רווי, שומן טרנס, סיבים תזונתיים ונתרן. משרד הבריאות מחייב סימון תזונתי של אנרגיה, פחמימות, שומנים, חלבונים ונתרן ל-100 גרם מוצר, ולכן לא כל הרכיבים שנבדקו מופיעים בסימון התזונתי שעל גבי האריזה.

לצורך הבדיקה, נלקחו דגימות רבות של אותם דגנים במהלך מספר חודשים. הבדיקה הראשונית נערכה בחודש יוני בשנה שעברה, בדיקה נוספת נערכה במרץ השנה. הדגימות נרכשו מרשתות מזון שונות ברחבי הארץ. הבדיקות נערכו במעבדה המוסמכת על ידי הרשות להסמכת מעבדות והמוכרת על ידי משרד הבריאות. במקרה של תוצאה חריגה במיוחד באחד מרכיבי התזונה נבדקה הדגימה שנית. לצורך הבדיקה של כל מותג נלקחה דגימה של 150 גר' מתוך 5 אריזות מתאריכים שונים".

- העתק המאמר המדבר בעד עצמו מצ"ב כנספח "ח" לבקשה זו.

26. בנוסף, פורסמו באותו היום, כתבות נוספות הן בעיתון האלקטרוני של מעריב NRG וכן העיתון ניוס 1.

- העתק המאמר מהעיתון האלקטרוני NRG מצ"ב כנספח "ט" לבקשה זו.

- העתק המאמר מהעיתון האלקטרוני ניוס 1 מצ"ב כנספח "י" לבקשה זו.

27. למקרא המאמרים דלעיל, לרבות הממצאים אותם גילה המבקש בעצמו על אריזות המוצרים אותם רכש, הבין המבקש, כי הוא הוטעה ע"י המשיבה לרכוש מוצרים, שכמות הסוכרים, השומן והנתרן (כ"א בהתאמה לאמור דלעיל) בהם גבוהה מהכמות שצויינה על גבי האריזות, וכי כמות הסיבים התזונתיים נמוכה מהמצויין על גבי האריזה – והכל משך שנים !

28. מצב דברים זה אין לקבל: על ביהמ"ש הנכבד להוקיע סוג חמור וחסר תקדים זה של הטעיית צרכנים, ולהורות למשיבה לפצות את ציבור לקוחותיה בערכו של מחיר כל מוצר ומוצר.

ד. הטיעון המשפטי

א. כללי

29. חוק תובענות ייצוגיות – שנכנס לתוקף בעת האחרונה – נועד להסדיר באופן ממצה את הדינים החלים על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל.

30. המטרות שביסוד החוק מפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של "אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו", "מימוש זכות הגישה לבית המשפט", "מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין" וכן "עיהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות".

31. חוק תובענות ייצוגיות מתיר הגשת תביעה ייצוגית בעניינים המנויים בתוספת השניה לחוק, או בעניינים בהם נקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש תביעה ייצוגית. כאמור בסעיף 3(א) לחוק:

“ לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית”

32. התוספת השניה לחוק כוללת רשימה של עילות בהן ניתן להגיש תביעה ייצוגית. לענייננו, העילות הקבועות סעיף 1 לתוספת היא הרלוונטית:

(1) “תביעה של צרכן כנגד עוסק, גם אם לא נכרתה ביניהם עסקה”

33. סעיף 4 לחוק תובענות ייצוגיות קובע את רשימת הזכאים להגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית. לענייננו, רלוונטי סעיף 4(א)(1) לחוק:

“ אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;”

34. כלומר, על מנת להיות זכאים להגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה באחד העניינים המנויים בתוספת השניה, וכן כי התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לכלל חברי קבוצת התובעים.

35. וליישום לענייננו, על המבקש להראות כי עומדת לו עילת תביעה כנגד המשיבה, וכי עילת התביעה מעוררת שאלות משותפות של עובדה ומשפט לכלל חברי קבוצת התובעים.

36. בנוגע להוכחת הנזק, חוק תובענות ייצוגיות קובע כי די בהוכחת גרימה של נזק ברמה לכאורית. כאמור בסעיף 4(ב)(1) לחוק:

“בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן 1(א) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק.”

37. התנאים לאישור תביעה ייצוגית מנויים בסעיף 8(א) לחוק, הקובע כי:

8. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

- (1) **התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;**
- (2) **תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;**
- (3) **קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינחה בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;**
- (4) **קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינחה בתום לב.**

38. בהתאם להוראות שפורטו לעיל, הרי שהדיון משלב זה יחולק לשני שלבים. **בשלב הראשון**, נראה כי עומדת למבקש עילת תביעה אישית כנגד המשיבה, וכי נגרם לו לכאורה נזק. **בשלב השני**, נעמוד על התקיימות התנאים לאישור התביעה כייצוגית המנויים בסעיף 8 לחוק.

ב. עילת התביעה מכוח חוק הגנת הצרכן

עילת ההטעיה

39. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, קובע את הבאות:

"2. **איסור הטעיה**¹

(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת – העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים לעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

(2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;

40. אחריותה של המשיבה כיצרנית ו/או משווקות ו/או מחזיקה, יחד או לחוד, של שני המוצרים נשוא ההטעיה, קבועה במפורש בסעיף 2(ב) לחוק הגנת הצרכן הקובע כי:

(ב) **לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.**

¹ ההדגשות, כאן ובכל מקום אחר, אינן במקור אלא אם נאמר אחרת.

41. לענייננו, הוטעה המבקש לרכוש מוצרים המכילים סוכרים, שומן ונתרן הגבוה מזה שצויין על גבי האריזה, ומכאן שמדובר בהטעה הנופלת לגדרי סעיף 2(א)(1) ו/או 2(א)(2) לחוק ומכך שחזקה כי מדובר בהטעה בעניין מהותי (מה שברור גם לולא החזקות).
42. לענייננו, המבקש הוטעה לרכוש אריזות עוגי שוקו, עת צויין במפורש עליהן, כי המוצר אוהו 20.7 גרם סוכרים ל-100 גרם מוצר, ו- 6.4 גרם שומן ל-100 גרם – עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, הרי שהמוצר, דווקא אוהו ב-40.7 גרם ל-100 גרם סוכרים ו-9.4 גרם ל-100 גרם שומן.
43. עוד לענייננו, המבקש הוטעה לרכוש אריזות קוקומן חום לבן, עת צויין במפורש עליהן, כי המוצר אוהו 32- גרם ל-100 גרם סוכרים, 5.4 גרם ל-100 גרם סיבים תזונתיים, ו-272 מ"ג ל-100 גרם נתרן – עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, הרי שהמוצר, דווקא אוהו 40.1 גרם ל-100 גרם סוכרים, 3.6 גרם ל-100 גרם סיבים תזונתיים ו-320 מ"ג ל-100 גרם נתרן.
44. בנוסף לענייננו, המבקש הוטעה לרכוש אריזות קורנפלקס (של אלופים), עת צויין במפורש עליהן, כי המוצר אוהו ב-0.2 גרם שומן ל-100 גרם וב-4.5 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם, עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, עולה, כי המוצר דווקא אוהו ב-1.8 גרם שומן ל-100 גרם וב-1.8 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם.
45. לו ידע המבקש, כי תכולת הסוכרים, השומן והנתרן במוצרים אשר באריזות (כ"א בהתאמה לנטען), הינו גבוה ממה שמצויין על גבי האריזות, הוא מעולם לא היה מסכימה לרכוש את המוצרים, והיה נמנע כלל מרכישתם ו/או רוכשת מוצרים אחרים אשר כמות הסוכרים, השומן והנתרן בהם בפועל תואמת את המצויין על גבי האריזה.
46. בנוסף, לא ידע המבקש כי תכולת הסיבים התזונתיים במוצרים, הנו נמוך יותר מהמצויין על גבי האריזות של המוצרים, הרי שהוא היה נמנע מלרכוש המוצרים ו/או רוכש מוצרים אחרים שבהם כמות הסיבים התזונתיים תואמת המוצר על גבי האריזה.
47. המסקנה המתחייבת היא כי המבקש הוטעה ע"י המשיבה, הסתמך על ההטעה, וכי כתוצאה נגרם לו נזק המוצר ביטוי בקבלת מוצרים האוחזים בכמות סוכרים, שומן ונתרן (כ"א מוצר בהתאמה לנטען לגביו) גבוה מהאמור על גבי האריזות, מילים אחרות מוצרים, שהוא כלל לא נתכוון לרכוש.

הפרת חובה חקוקה

48. יסודותיה של עוולת הפרת חובה חקוקה מנויים בהוראות סעיף 63 לפקודת הנזיקין, המורה אותנו באופן הבא:

(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליה נתכוון החיקוק; אולם

אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

49. לעוולת הפרת חובה חקוקה חמישה יסודות (ראה ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש, פ"ד לז(1) 113, בעמ' 139): (א) קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק (ב) החיקוק נועד לטובתו של הניזוק (ג) המזיק הפר את החובה המוטלת עליו, (ד) ההפרה גרמה לניזוק נזק (ה) הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזקים אליו נתכוון החיקוק.

50. לענייננו, הפרה המשיבה את הוראות תקנה 2 (א), את תקנה 3 (א) ואת תקנה 8 (א) לתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ד – 1993 (להלן "התקנות"), וכלדלהלן:

1. בתקנות אלה -

"מזון ארוז מראש" – "מזון שנארז בידי יצרן בטרם שיווקו, למעט פירות וירקות טריים ובשר ודגים שלא עברו תהליך עיבוד".

2

"(א) לא ייצר אדם מזון ארוז מראש, לא ייבאו, לא ישווקו, לא יאחסנו ולא יציגו למכירה אלא אם כן הוא מסומן בסימון תזונתי בהתאם לתקנות אלה (להלן – סימון תזונתי)".

3.

(א) הסימון התזונתי יפרט ת הערך הקלורי של המזון, ותכולת החלבונים, הפחמימות, השומנים והנתרן כמפורט בתוספת הראשונה, בחלק א".

8.

(א) שיעורם של פרטי הסימון התזונתי לא יפחת מ-80% מהשיעור המסומן ולא יעלה על 120% ממנו".

המשיבה, כאמור, הפרה את הוראות תקנה 2 (א), את תקנה 3 (א) ואת תקנה 8 (א) לתקנות, שכן המשיבה סימנה באריזות הדגנים סימון מטעה ביחס לכמות הסוכרים, השומנים, הנתרן והסיבים התזונתיים (כ"א מהמוצרים בהתאמה לאמור דלעיל) שכן.

51. באריזות עוגי שוקו, צויין במפורש עליהן, כי המוצר אוcho 20.7 גרם סוכרים ל-100 גרם מוצר, ו-6.4 גרם שומן ל-100 גרם – עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, הרי שהמוצר, דווקא אוcho ב-40.7 גרם ל-100 גרם סוכרים ו-9.4 גרם ל-100 גרם שומן.
52. באריזות קוקומן חום לבן, צויין במפורש עליהן, כי המוצר אוcho 32 גרם ל-100 גרם סוכרים, 5.4 גרם ל-100 גרם סיבים תזונתיים, ו-272 מ"ג ל-100 גרם נתרן – עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, הרי שהמוצר, דווקא אוcho 40.1 גרם ל-100 גרם סוכרים, 3.6 גרם ל-100 גרם סיבים תזונתיים ו-320 מ"ג ל-100 גרם נתרן.
53. באריזות קורנפלקס (של אלופים), צויין במפורש עליהן, כי המוצר אוcho ב-0.2 גרם שומן ל-100 גרם וב-4.5 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם, עת בפועל, בהתאם לתוצאות בדיקות המעבדה שנערכו ע"י האגודה לבריאות הציבור, ואשר פורסמו בעיתונות האלקטרונית, עולה, כי המוצר דווקא אוcho ב-1.8 גרם שומן ל-100 גרם וב-1.8 גרם סיבים תזונתיים ל-100 גרם.
54. איש לא יחלוק, כי מדובר בסעיפים, שנועדו למנוע מכירת מוצרי דגנים, האוchoים בכמות הסוכרים, השומנים, הנתרן והסיבים התזונתיים השונים מהמוצהר על גבי האריזות, ובכך להגן על הצרכן מפני הטעיה, ובכלל זאת על המבקש. מיותר לציין, כי הנזק אשר נגרם, כתוצאה מהסימון המטעה, נגרם בדיוק בצורה אותה נתכוון המחוקק למנוע.
55. בנסיבות אלו, המבקש זכאי לקבל לידיו את מלוא הסכום ששילם בגין כל אריזה ואריזה של שלושת המוצרים, נשוא ההטעיה. נזקיו של המבקש מודגמים בטבלה הבאה:

מוצר	מחיר ממוצע של המוצר	גובה הנזק
עוגי שוקו	19.49 ש"ח	19.49 ש"ח
קוקומן חום לבן	18.79 ש"ח	18.79 ש"ח
קורנפלקס של אלופים	14.79 ש"ח	14.79 ש"ח

56. למען הזהירות בלבד, מעריך המבקש כי הוא רכש לפחות 6 אריזות מכל אחד מהמוצרים נשוא ההטעיה. המבקשת מעמידה אפוא את תביעתה האישית בראש נזק זה על סך של 318.42 ש"ח.
57. בנוסף, סבל המבקש מפגיעה באוטונומיה של הרצון, ומרגשות שליליים הנלווים לכך דוגמת עוגמת נפש ורגשות כעס ומרמה. המבקש, שהינה בעל מודעות צרכנית גבוהה לצריכת מוצרים הכוללים כמות סוכר נמוכה, אוcho שומן נמוך, כמות נתרן נמוכה וכמות גבוהה של סיבים תזונתיים, רכש את המוצרים במטרה לרכוש מוצרים שאינם עתירי סוכר, שומן ונתרן אלא דווקא עשירים בסיבים תזונתיים ובפועל רכש

מוצרים הכוללים כמות סוכרים, שומן ונתרן גבוהים וכמות סיבים תזונתיים הנמוכים מהמוצהר על גבי האריזה.

58. בע"א 1338/97 **תנובה נ' ראבי**, פד נו(1) 672, 682, נאמרו הדברים הבאים בידי כב' השופטת נאור:

כך קבעה באותו עניין כב' השופטת נאור:

הנזק הלא ממוני שהתובע טוען לו מאופיין בתחושת הגועל הנובעת מכך שמדובר בסיליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר-פיצוי. הטעיה בדבר תכולת החלב במקרה זה היא לכאורה בגדר פגיעה באוטונומיה של הפרט. אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון אורגני איננו כזה. **מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך.** ככל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. **לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן.**

וכך קבעה כב' השופטת פרוקצ'יה (בפסקה 13 לפסק-דינה):

"בעניינינו מדובר בהוספת מרכיב לדבר מאכל תוך הפרת חובת התקן הרשמי בלא שהצרכן ידע את דבר קיומו של אותו מרכיב במזון שצרך ובמציאות דברים שבה אותו תוסף מזון איננו מזיק לבריאות. לשאלה באיזו מידה עוגמת נפש של צרכן במצב דברים זה היא בבחינת נזק הנובע ממהלכם הטבעי של הדברים, אין תשובה אחידה אשר קורצה מעור אחד. אכן עשויים להיות מצבים קיצוניים שבהם הטעיה לגבי מרכיבו של מוצר אכילה, גם כשאין בהם נזק בריאותי, עשויה להיות בעלת חשיבות מיוחדת לצרכן מהיבטים שונים, למשל מבחינה ערכית, מבחינת השקפת עולמו או עקב קיומה של העדפה מוגדרת למוצר בעל מרכיבים מסוימים לצורך השגת תכלית ספיציפית. כך למשל הצגת מוצר אכילה ככשר אף שאינו כשר, או הצגת מזון כמזון אורגני אף שאינו כזה, או הצגת מוצר כדל-שומן בעוד שלמעשה הוא רב-שומן – אלה עשויות במקרים מסוימים להוליד נזק לא ממוני שניתן לומר במידת ודאות כי הוא נגרם באורח טבעי ובמהלכם הרגיל של הדברים כתוצאה ישירה מעוולת הנתבע. בסוג מקרים אלה מצויה בלב הצרכן העדפה ברורה ומוגדרת למוצר בעל אפיון מסוים – בין העדפה שמקורה בערכי דת והשקפת עולם, בין העדפה הנובעת מערכי טבעונות ובין העדפה הבנויה על תכלית לשלוט בהיקף הקלוריות הנצרכות מהמזון, וכיוצא באלה עניינים. פגיעה בהקשרים אלה בזכותו של הצרכן לבחור את המוצר הראוי בעיניו היא פגיעה ממשית בתחום העדפותיו כפרט, ונזקו הכללי מפגיעה זו אינו קשה להוכחה.

קיומה של העדפה מוגדרת וברורה של הצרכן לרכוש מוצר בעל איכויות מוגדרות עשוי לתת בידו כלי לגיטימי לתבוע את נזקו מהמשווק על הפרת חובתו שלא להטעותו לגבי תכונותיו של המוצר הנרכש. עילה מסוג זה עשויה במקרים מתאימים גם להצדיק תובענה ייצוגית אשר את בני קבוצתה, השותפים לתובענה, ניתן להגדיר בלא קושי מיוחד. אולם המקרה שלפנינו הוא שונה, והתשובה לו קשה ומורכבת יותר."

59. עקב ההטעיה, סבל המבקש מפגיעה באוטונומיה ונפגמה יכולתו להכריע בדבר הרכב מזונוותיו, מה לצרוך וממה להימנע. המבקש, אשר ביקש לצרוך מוצר שאינו עתיר בשומן, סוכר ונתרן, רכש בפועל מוצר הכולל כמות גבוהה יותר של סוכר, שומן ונתרן ממה שנתכוון, וכמות נמוכה יותר של סיבים תזונתיים, ממה שחפץ, והכל בשונה מהמוצהר על גבי האריזה, ובכך, סבל הוא מפגיעה באוטונומיה.

60. המבקש מעריך את הפגיעה באוטונומיה בסך של 1000 ש"ח.

ה. התקיימות התנאים לאישור התביעה כייצוגית

61. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי :

9. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה :

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה ;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין ;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת ; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה ;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב.

62. להלן נעמוד על התקיימות תנאים אלו כסדרם.

63. יובהר ראשית, כי בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות תפקידו של בית המשפט הנכבד הוא להגדיר את קבוצת התובעים, כאמור בסעיף 10(א) לחוק בו מצויין כי 'אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה'.

64. המבקש יטען, כי על קבוצת התובעים לכלול את כלל רוכשי אריזות שלושת המוצרים נשוא ההטעיה ב-5 השנים האחרונות.

65. מראש יצויין כי אין זה בחובתו של המבקש להעריך במדויק את גודל הקבוצה ואת סכום ההשבה המבוקש לכלל חברי הקבוצה, דבר שניתן יהיה לגלות במדויק רק לאחר חשיפת נתוני השיווק ע"י המשיבה.

66. בהתאם לידוע למבקש, ששוק הדגנים נאמד ב-470 מיליון ₪, ולמשיבה נתח שוק של 63.8% מכלל המכירות, כלומר, המשיבה מכרה ב-300 מיליון ₪ בשנה אריזות דגנים. המבקש מעריך בהערכה שמרנית ביותר את מכירות שלושת המוצרים כ-3% מכלל מכירות אריזות הדגנים של המשיבה, ומכאן ניתן ללמוד כי המשיבה מכרה את אריזות המוצרים בסך של 9 מיליון ₪ לשנה ובסך של 45 מיליון ₪ בחמש השנים.

- מצ"ב טופס מועמד לתחרות הפרסום האפקטיבי של "מקאן אריקסון" שהוביל את המתחרה אסם בקמפיין הפרסום שלה למוצרי הדגנים של חברת נסטלה **כנספח "יא"** לבקשה זו.
67. מכאן הרי שסך ההשבה נדרש להיות בסכום כולל של 45 מיליון ש"ח.
68. בהנחה כי צרכו את המוצר כ-100,000 איש אשר נפגעה האוטונומיה שלהם, הרי שעל המשיבה לפצות את חברי הקבוצה בסך 100,000,000 ש"ח בגין הפגיעה באוטונומיה.
69. התנאי הראשון לאישור התביעה הייצוגית הינו כי התובענה מעוררת שאלות משותפות – לכלל חברי הקבוצה – של עובדה ומשפט.
70. לענייננו, איש לא יחלוק כי התובענה מעוררת שאלות רבות המשותפות לכלל חברי הקבוצה, שכן:
- (א) המשיבה הפרה כלפי כלל חברי הקבוצה את הוראות חוק הגנת הצרכן.
- (ב) המשיבה הפרה את חובות הגילוי כלפי כלל חברי הקבוצה.
- (ג) המשיבה הפרה את הוראות תקנה 2 (א), את תקנה 3 (א) ואת תקנה 8 (א) לתקנות בריאות הציבור (מזון) (סימון תזונתי), התשנ"ד – 1993.
- (ד) לכלל חברי הקבוצה נגרם נזק, בשל רכישתם של המוצרים כשאריותם מכריזה כי מכילים כמות סוכרים, אחוזי שומן, נתרן וסיבים תזונתיים מסוימים, כאשר בפועל הכילו אחרת (שומנים, סוכרים ונתרן גבוהה יותר, סיבים תזונתיים נמוכה יותר).
- (ה) נפגעה האוטונומיה של חברי הקבוצה.
71. התנאי השני הוא כי התובענה הייצוגית היא הדרך ההוגנת והיעילה להכריע בסכסוך בנסיבות העניין.
72. בהקשר זה, מן הראוי לחזור ולציין המטרות שביסוד חוק תובענות ייצוגיות, המפורטות בו בסעיף 1, וכוללות בין השאר את המטרות של **"אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו"**, **"מימוש זכות הגישה לבית המשפט"**, **"מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין"** וכן **"ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות"**.
73. לענייננו, יש באישור התביעה הייצוגית כדי להגשים את המטרות שצוינו לעיל בכללותן.
74. ראשית, יש בהגשת תביעה ייצוגית זו בכדי לתרום משמעותית להרתעת המשיבה – ומעוולים כדוגמתה – מלפגוע בצורה חמורה בציבור במקרים כדוגמת המקרה נשוא תובענה זו.

75. הצורך בהרתעה מתחזק לאור החשיבות שבמניעת התופעה החמורה של אי-התאמה בין הערכים התזונתיים בכלל, והסוכרים, השומנים והנתרן והסיבים התזונתיים בפרט, כאלו השונים מהמובטח על גבי האריזות.

76. שנית, תובענה זו היא הכרחית על מנת לממש את זכאותם לפיצוי של חברי הקבוצה כלפי המשיבה.

77. בסכום התביעה האישית, העומד על עשרות בודדות של שקלים, אין די על מנת לתמרץ תובע לפתוח בהליך משפטי מורכב ומסובך כנגד גופים עוצמתיים במיוחד כדוגמת המשיבה, וראה בהקשר זה את הדברים שנאמרו ברע"א 4556/94 **טצת ואח' נג' זילברשץ ואח'**, פ"ד מט (5) 774, בעמ' 784.

78. לעניין הייצוג ההולם, הרי שהמבקש הינו בעל אמצעים כלכליים הנדרשים לשם ניהול ההליך. המבקש ייוצג ע"י עו"ד יוחי גבע ואמיר ישראלי, המבטיחים להעמיד לרשות הקבוצה ייצוג משפטי ככל שיידרש על מנת לממש את זכויות החברים בקבוצה כלפי המשיבה.

הח"מ הינם עו"ד עתיר נסיון בתחום התובענות הייצוגיות ובפרט בתחום התובענה הייצוגית הצרכנית.

79. לעניין דרישת תום-הלב, הרי שתביעה זו הוגשה בתום-לב בידי המבקש, אשר נפגע בצורה קשה ממעשיה של המשיבה, ומעוניין לזכות בפיצוי המגיע לו, וכן לפעול על מנת להרתיע את המשיבה מפני מעשים דומים בעתיד.

ו. על הסעדים המגיעים לכלל חברי הקבוצה

80. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר למבקש לתבוע בשם את של חברי הקבוצה את הסעדים כמפורט להלן:

השבה של סך של 45 מיליון ש"ח בהתאם לתחשיב דלעיל.

פיצוי בסך 100 מיליון ש"ח בגין הפגיעה באוטונומיה.

81. "דרך המלך" במתן סעד במסגרת תביעה ייצוגית הינה באמצעות פסיקת פיצוי אינדווידואלי לכל חבר בקבוצת התובעים.

82. בהקשר זה, קובע סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות באופן הבא:

(א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד

אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר:

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנוקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לאוצר המדינה.

83. החוק קובע מנגנון גמיש במסגרתו יהא רשאי ביהמ"ש לקבוע כיצד ניתן יהיה להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א)(3) יתרת הכספים – אשר לא יידרשו – תועבר לאוצר המדינה.

84. לחליפין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חלק מחברי קבוצת התובעים (מה שסביר מאוד בהחשב בסכום התביעה הנמוך), ניתן יהיה ליישם את עקרונות "הפיצוי לטובת הציבור" הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק:

"מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין."

85. פסיקת סעד לטובת הציבור הוכרה גם כסעד ראוי בפסק-דינה של כבוד השופטת נאור בענין **תנובה נ' ראבי** (בעמ' 687):

"שאלת הסעד ושאלת הגדרתה של "הקבוצה" הן שאלות שיש ביניהן, כפי שנראה, קשר גומלין הדוק. בית המשפט עמד בצדק על כך שאין דרכם של צרכנים לשמור קבלות בגין רכישת החלב, ויהיה קושי במשפט עצמו בהבאת ראיות בידי תובעים פוטנציאליים. נראה לי שפתרון אפשרי לקושי בזיהוי חברי הקבוצה שסביר שאכן יתעורר הוא שייקבע פיצוי לטובת הקבוצה או לטובת הציבור ...

לבית המשפט סמכות רחבה לקבוע את הסעד, ועמדתני היא שגם בתביעות לפי
חוק הגנת הצרכן ניתן לקבוע סעד לטובת הציבור או סעד לטובת הקבוצה.”

ז. סיכום

86. תביעה זו – והבקשה לאשרה כייצוגית – עניינה במקרה בוטה של הטעיה צרכנית.
87. מסתבר, כי המשיבה, ייצרה ומכרה משך שנים אחדות, את מוצרי הדגנים "עוגי שוקו", "קוקומן חום לבן" ו"קורנפלקס" (להלן, יחדיו: "המוצרים") עת ציינה בטבלת הערכים התזונתיים, סימון מטעה, המלמד כי המוצרים אוחזים כ"א בהתאמה לעניינו, בכמות סוכרים, אחוזי שומן ונתרן – נמוכים, וכן בכמות סיבים תזונתיים גבוהה - בה בעת, שבפועל, אחזו המוצרים, באחוזים גבוהים יותר של סוכרים, שומן ונתרן, ובאחוזים נמוכים יותר של סיבים תזונתיים.
88. מכל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד:
- (א) לאשר למבקש לנהל תובענה כייצוגית בשמם של חברי הקבוצה, בהתאם להגדרתה לעיל, ולהורות על תשלום של 145 מליון ₪ לקבוצה.
- (ב) להורות על פסיקת פיצוי מיוחד למבקשת.
- (ג) להורות על תשלום שכר טרחת עורך-דין לעורך הדין המייצג באחוזים מתוך הקרן בהתאם לשיקול דעתו של ביהמ"ש הנכבד וכן על תשלום הוצאות משפט.

יוחי גבע, עו"ד

אמיר ישראלי, עו"ד

ב"כ המבקש